

Kinder- en Jeugdboeken

Zondagsschoolboekjes

Recensie

Auteur: Julius

Titel: Emil Hartman of hoe een jongen die hart had, een man werd, die durfde

Druk: 2

24 blz.

Op de kostschool van Ds. Weidenbach sluiten Herman Ling en Emil Hartman trouwe vriendschap. Een oudere leerling dier school, Robert Lindner, is op beiden verbitterd. Bij een der jongensspelen in den winter werpt hij laaghartig Emil met eenen steen, 't welk de oorzaak wordt van diens dood. Herman Ling heeft het gezien en brengt het laffe en laaghartige van die daad zijnen medescholier onder 't oog. Robert zweert, zich te zullen wreken. Jaren daarna heeft hij daartoe de gelegenheid. Het stedeke Hersfeld moet getuchtigd worden wegens een vergriep tegen het leger van Napoleon. De inwoners hebben reeds berouw getoond en alles is rustig, terwijl Herman Ling, die officier is geworden, binnen Hersfelds muren het bevel voert. Maar nu ontvangt hij door toedoen van Robert Lindner, nu Robert Lagrange geheeten, die eveneens den krijgsdienst koos, de vreeselijke opdracht, om Hersfeld aan plundering prijs te geven en het daarna in brand te steken. Er ontstaat bij Herman een strijd tusschen plicht en hart. Hij begeert wijsheid van God en ontvangt licht, hoe te doen. Den anderen dag roept hij zijnen soldaten toe: "Een ieder van u, die het hart heeft, om te plunderen, hij trede vooruit, 't staat hem vrij!" Maar niemand komt. Hersfeld wordt gered. Herman Ling wordt gevierd en zijne edele daad door den keurvorst van Hessen beloond. Onze jongens zullen dit boekje met genoegen lezen; daarom spijt het ons, dat wij het voor de Gereformeerde Zondagsscholen slechts matig kunnen aanbevelen. Als historisch verhaal heeft het ongetwijfeld veel voor boven een fantasietje. De stijl is nog al verheven, evenwel verstaanbaar. De uitgever heeft het goed verzorgd. De nette uitvoeringen het aardige plaatje loven wij. Eéne opmerking slechts. Het uiterlijk van Robert Lindner is op het plaatje volstrekt niet zoo ongunstig, als de beschrijving daarvan op pag. 14 ons zou doen verwachten. Toch dient er o. i. overeenstemming te zijn tusschen wat de Schrijver zegt en de Teekenaar schetst. Het plaatje moet het woord uitbeelden. De corrector heeft ditmaal (het is een tweede druk) niet scherp toegezien. Er komen nog al fouten in voor: "aan de twintigsten Februari" (pag. 8) ; "dezen zelve" inplaats van "deze zelf" (pag. 13) ; van dezelfde leeftijd (pag. 13); honderde keelen (pag. 19); plunteren (pag. 21); ten kostte (pag. 22) ; enz. De strekking wordt uitgedrukt door den titel. Laagheid van karakter en wraakgierigheid worden naar verdienste aan de kaak gesteld. Ook wijst de Schrijver aan, dat een Christen in elken nood de uitkomst biddend van God mag verwachten. Treffend teekent dit verhaal, hoe de ware vriendschap zelfs in de hachelijkste omstandigheden door kloeke daden durft optreden. Er zijn dus hier en daar wel aardige gedachten in dit boekje, maar de wijsheid van en naar het Woord Gods troffen wij er niet aan. Het Christelijk element zit er als een vernisje dunnetjes op. Het bestaat voornamelijk in het aanprijzen van het "goede en schoone" (pag. 1); in het wijzen naar "boven" (pag. 8); en in het vermelden van een gebed (pag. 20). Van dank aan den Heere, na de uitredding, is noch bij Ling, noch bij de bewoners van Hersfeld sprake. Het "beeld" van den vroeg gestorven vriend en de geest van Emil spelen eene te gewichtige en tegelijk romantische rol (pag. 22 en 23). Dat de poging, om den jongen Lindner door onderwijs en opvoeding zijne ernstige ondeugden af te leeren, mislukte, verwondert den Gereformeerden Christen niet in het minst. Hier was echter eene schoone gelegenheid geweest, om te wijzen op de noodzakelijkheid van de vernieuwing des harten door den Geest Gods. Doch de Schrijver laat haar ten eenenmale voorbijgaan. De Zondagsschoolonderwijzers van den Protestantenvond zullen zich aan den inhoud van deze uitheemsche vertelling volstrekt niet ergeren. Gereformeerde Zondagsschoolbesturen wenschen echter degelijker spijze.

Boekbeoordeling van Kinderlectuur voor de Zondagsschool door de Commissiën van "Jachin", 1904
